

Sygn. akt V ACa 5/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucjan Modrzyk
Sędziowie:	SA Grzegorz Stojek (spr.) SO del. Wiesława Namirska
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. D.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 30 września 2013r., sygn. akt XIV GC 418/12

oddala apelację i zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 5/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na rzecz powódki D. D. kwotę 182.587,75 zł z ustawowymi odsetkami od 30 grudnia 2011 r., oddalił powództwo w zakresie, który oznaczył, a także orzekł o kosztach procesu.

Rozstrzygnął w ten sposób o powództwie o zapłatę kwoty 267.917,36 zł. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy odnotował, że powódka domagała się zapłaty za wyposażenie techniczno-budowlane dostarczone na potrzeby budowy „Ośrodk(...)” w W. przy ulicy (...) w zakresie wykonywanej przez pozwaną instalacji wentylacji i klimatyzacji. Powódka powołała się na fakturę VAT nr (...) z 15 grudnia 2011 r. obejmującą wyroby instalacyjne, wskazała na umowę stron o roboty budowlane realizowane przez pozwaną w zakresie wentylacji i klimatyzacji w

„Ośrodka (...)”, wiążącą strony i obowiązek pozwanej zabezpieczenia zaplecza materiałowo-technicznego na potrzeby robót. Przynajmniej w części pozwana otrzymała wyposażenie, którego nie rozliczyła. Powódka scharakteryzowała wyroby objęte fakturą VAT w odniesieniu do dokumentów dotyczących odbioru produktów, mianowicie czterech central wentylacyjnych z poz. 1-4 faktury VAT i korespondencji pozwanej oraz z dokumentów przewozowych w tym zakresie (pismo powódki z 3 stycznia 2013 r.), wyrobów techniczno-budowlanych z poz. 10-22 faktury VAT i z dokumentu nr (...), produktów z poz. 7-8 faktury VAT, z dokumentu WZ, a także wyrobów z poz. 9 faktury VAT i dokumentu z k. 52, 232 i 256 akt, a ponadto produktów z poz. 5-6 faktury VAT oraz z dokumentu z k. 256, 52 i 229-230 akt. Powódka wniosła o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków, mając na względzie ilość i wartość produktów techniczno-budowlanych odebranych przez pozwaną na potrzeby robót wentylacyjno-klimatyzacyjnych objętych przez powódkę fakturą VAT, przyjętą przez pozwaną bez zastrzeżeń. Powódka przedłożyła dokumenty z pozwem, wskazując na udział przedsiębiorcy hurtowego w zaopatrzeniu budowy w materiały techniczne. Podkreśliła, że hurtownik fakturował wyroby względem niej, zaś powódka następnie przedstawiła fakturę VAT pozwanej. Powódka wzmiankowała o bezpośrednich dostawach wyrobów od wytwórców, ewentualnie z hurtowni, do pozwanej, na plac budowy.

Wnosząc o oddalenie powództwa, pozwana przyznała uprzednie związanie stron umową o roboty budowlane branży wentylacyjno-klimatyzacyjnej, której, zdaniem pozwanej, powódka nie zrealizowała, opuszczając plac budowy. Pozwana podkreśliła umówiony przez strony status pozwanej, jako zapewniającej w całości wyposażenie techniczno-budowlane na potrzeby budowy „Ośrodka (...)” w W., jednak, jak zaznaczyła, ostatecznie strony uzgodniły zakupy części wyrobów przez pozwaną od powódki. Pozwana zaprzeczyła dostarczeniu przez powódkę towarów. Przyznała zaksięgowanie faktury VAT, o jakiej była mowa, ale zakwestionowała dostarczenie wyspecyfikowanych w niej towarów, zaś szanse na zakończenie robót budowlanych określiła jako odległe w czasie. Pozwana zakwestionowała roszczenie co do zasady i wysokości, przecząc wydaniu towarów. Zwróciła uwagę na roboty budowlane o podobnym zakresie, jakie prowadziła w tamtym czasie powódka w miejscowości M., na budowie w D. i udział w zaopatrzeniu materiałowym tamtej budowy tego samego hurtownika. Pozwana zarzuciła także, że przedstawione przez powódkę dokumenty nie potwierdziły ilości i asortymentu towaru z faktury VAT. Według pozwanej, całość wyrobów na potrzeby budowy „Ośrodka (...)” nabyła u osób trzecich. Podniosła zarzut potrącenia wierzytelności stwierdzonej fakturą VAT (...), wskazując na niesporne w tej części należności pozwanej z tytułu robót budowlanych.

Sąd Okręgowy wskazał, że powódka przedłożyła dowody rozliczeń wyrobów techniczno-budowlanych nabytych od hurtownika prowadzącego hurtownię pod nazwą PHU (...), a ponadto korespondencję z (...) S.A. (generalnym wykonawcą Ośrodka (...)). Powódka zaznaczyła, że powołaną przez pozwaną wierzytelność z tytułu robót budowlanych rozliczyła przez potrącenie jeszcze w lutym 2012 r.

Powódka cofnęła wniosek o przesłuchanie Ł. W., a ponowiony wniosek o przesłuchanie go w charakterze świadka kolejny raz cofnęła. Dopiero wtedy wniosek o przesłuchanie Ł. W. złożyła pozwana. Sąd Okręgowy uznał ten wniosek pozwanej za spóźniony (art. 207 § 6 kpc), gdyż mogła wnieść o przeprowadzenie tego dowodu znacznie wcześniej, zgłaszając własną tezę dowodową. Powódka bowiem zgłosiła omawiany dowód na własne potrzeby procesowe, zaś pozwana nie mogłaby kierować pytań do świadka obejmujących inną tezę dowodową od zgłoszonej przez powódkę (art. 232 kpc). Sąd Okręgowy uznał, że pozwana zgłosiła omawiany dowód jedynie dla zwłoki, a ze względu na przebieg postępowania uznał, że dowód ten jest zbędny dla rozstrzygnięcia. Wyjaśnił, że sąd nie ingeruje z urzędu w tezy dowodowe, a jedynie oznacza dowody wskazane przez strony (art. 236 i art. 232 kpc). Nie dopatrzył się potrzeby przeprowadzenia dowodu z urzędu.

Wyjaśnił też, że przeprowadził dowody z dokumentów w zakresie, w jakim ich treść nie była między stronami bezsporna.

Podkreślił, że strony nie wniosły o dowód z opinii biegłego sądowego.

Sąd Okręgowy stwierdził, że dokonał analizy asortymentowej i ilościowej towarów określonych w dokumentach załączonych do akt sprawy, porównał dokumenty dotyczące odbioru przez pozwaną wyrobów techniczno-budowlanych na potrzeby budowy „Ośrodka (...)”.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne.

Strony wiązała umowa o roboty budowlane w zakresie prac wentylacyjno-klimatyzacyjnych w ramach budowy „Ośrodka (...)” w W. przy ulicy (...), z tym że sala modlitewna została usytuowana przy ulicy (...). Pozwana zobowiązała się w umowie z powódką zapewnić wyposażenie techniczno-budowlane na potrzeby robót wykonywanych przez pozwaną Spółkę, jednak w części, z mocy ustaleń między stronami, powódka zobowiązała się dostarczyć wyroby pozwanej (podwykonawcy) z udziałem przedsiębiorcy hurtowego P. G. oraz wytwórców poszczególnych partii towarów, wprost na plac budowy. Okoliczności te potwierdzone zostały fakturą VAT wystawioną przez powódkę dla pozwanej, odebraną i zaksięgowaną przez pozwaną oraz osobowymi środkami dowodowymi.

Sporne było między stronami, w jakim zakresie powódka wykonała dostawy materiałowo-techniczne na plac budowy „Ośrodka (...)”, zwłaszcza że w tym czasie realizowała podobne roboty wentylacyjno-klimatyzacyjne na budowie (...) w M., chociaż połączone z robotami w zakresie instalacji sanitarnej.

Świadkowie zawnioskowani przez powódkę (P. G., T. P., G. J. i A. D.) potwierdzili dostarczenie przez powódkę wyposażenia techniczno-budowlanego na potrzeby materiałowe pozwanej na placu budowy „Ośrodka (...)” w W., nie pamiętali jednak ilości poszczególnych wyrobów w danych asortymentach, jakie odebrała pozwana na cele związane z robotami wentylacyjno-klimatyzacyjnymi. Natomiast świadkowie zgłoszeni przez pozwaną (w tym K. G. oraz P. S.) przeczyli dostarczeniu wyrobów na budowę „Ośrodka (...)”, wzmiankując o dostarczeniu ich przez powódkę na potrzeby budowy obiektu (...) w M.. Podobnie pozwana zaprzeczyła dostawom wyposażenia techniczno-budowlanego na plac budowy „Ośrodka (...)” w W.; świadkowie przyznali jednak fakt zatrudnienia D. O. przez pozwaną na placu budowy w W. i nie przeczyli statusowi K. U., jako odbiorcy wyrobów. K. U. dokonał odbioru central wentylacyjnych na potrzeby budowy „Ośrodka (...)” w W., a pozwana nie wniosowała o przesłuchanie tego pracownika w charakterze świadka, jak też dowodu z opinii biegłego grafologa co do autentyczności podpisu. Pozwana oraz ten świadek nie kwestionowali, że D. O. był upoważniony do odbioru materiałów techniczno-budowlanych na budowie „Ośrodka (...)” w W.. Sąd Okręgowy uznał zatem fakt odbioru czterech central wentylacyjnych za udowodniony, zwłaszcza że pozwana potwierdziła ich odbiór w korespondencji z 4 kwietnia 2012 r. W dokumencie przewozowym podane zostały numery central, które pozwana mogła z łatwością sprawdzić. Jeśli chodzi o materiały techniczno-budowlane wyspecyfikowane w dokumencie wydania, jaki na placu budowy podpisał D. O., to z porównania jego treści z fakturą VAT (poz. 10-22) wynika, że asortyment, rodzaj i ilość wyrobów były zgodne w tych dokumentach, z wyjątkiem wyrobów z poz. 10, 12 i 15 faktury VAT, których nie było w dokumencie wydania towaru. Ilość towarów w powołanych dokumentach była zgodna. Po analizie tych dokumentów Sąd Okręgowy pominął wyposażenie techniczno-budowlane z w/w pozycji faktury VAT, jako nieudowodnione co do faktu jego wydania pozwanej. Wartość tych wyrobów, po odliczeniu odpowiednio kwot 783,64 zł, 5.447,66 zł i 6.129,24 zł, w sumie wyraża się kwotą 69.813,52 zł, a wraz z ceną czterech central wentylacyjnych (27.738,98 zł, 13.900,53 zł, 15.084,60 zł, 55.980,12 zł) stanowiły łącznie 68 % kwoty z powołanej faktury VAT, czyli 182.587,75 zł.

Sąd Okręgowy miał również na uwadze pismo generalnego wykonawcy „Ośrodka (...)” w W., który wyraźnie wskazał na końcowy etap robót budowlanych na tej budowie i kończące się prace porządkowe, co zdecydowanie kontrastowało z twierdzeniami pozwanej co do stanu zaawansowania robót budowlanych i nieznacznego wykorzystania materiałów dostarczonych przez powódkę na potrzeby budowy. Pozwana nie zgłosiła powódcie zwrotu wyposażenia materiałowo-technicznego, a generalny wykonawca wzmiankował jedynie o bliżej nieokreślonych materiałach powódki, w nieznacznym ilościach, kierowanych do utylizacji na koszt powódki.

Pomimo ustaleń odnośnie do przeważającej części wyposażenia dostarczonego przez powódkę na potrzeby robót wentylacyjno-klimatyzacyjnych prowadzonych przez pozwaną w ramach budowy „Ośrodka (...)” w W., Sąd Okręgowy stwierdził, że nie można pominąć faktu realizacji przez powódkę w tamtym czasie pawilonu handlowego „(...)” w

zakresie robót dotyczących zaplecza sanitarnego, centralnego ogrzewania i instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej. Co do „profilów”, „prętów”, „taśm aluminiowych”, powołane zeznania świadków oraz dokumenty dotyczące obrotu tymi materiałami nie potwierdziły przekazania ich na potrzeby budowy „Ośrodka (...)”, a osoba o nazwisku W., która podpisała te dokumenty nie była zatrudniona przez pozwaną. Poza tym generalny wykonawca zwrócił uwagę na bliżej nieokreślone materiały pozostawione na placu budowy przez powódkę. Nie można wykluczyć, iż były to także w/w materiały. Część z materiałów podanych w tamtych dokumentach z pewnością była skierowana na inną budowę, a taki wniosek pozostaje w zgodzie ze statusem osoby podpisującej powołane dokumenty. Osoba o nazwisku W. nie była zatrudniona przez pozwaną w tamtym czasie.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił wyposażenia techniczno-materiałowego za kwotę 85.329,61 zł, w tym z poz. 5-9 powołanej faktury VAT.

Istotnym problemem pozostała kwestia, czy zestaw urządzeń (...) został wydany pozwanej na potrzeby budowy „Ośrodka (...)” w W. (poz. 9 faktury VAT powódki). Podane tam wartości wyposażenia były podobne, ale nie były identyczne. Ponadto w dokumencie wydania wpisana została „pompa ciepła”, która jest urządzeniem odrębnym od instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnych, generującym energię ze specyficznych, odnawialnych, niekonwencjonalnych źródeł. Urządzenie to, jak również pozostałe wyroby techniczne, skierowano do nieznanego miejsca przeznaczenia. Brak w dokumencie wzmianki o „Ośrodku (...)” w W.. Strony nie wniosowały o dodatkowe dowody z dokumentów lub z opinii biegłego (art. 6 kc – ciężar dowodu po stronie powodowej).

Sąd Okręgowy oparł rozstrzygnięcie o zapłacie kwoty 182.587,75 zł o art. 535 kc, zaś o odsetkach w wysokości ustawowej za opóźnienie w zapłacie – art. 481 kc.

Nie uwzględnił zarzutu potrącenia, gdyż powódka przedstawiła rozliczenie wierzytelności pozwanej, która wcześniej nawet nie sygnalizowała jakichkolwiek zastrzeżeń do rozliczenia przysługującego jej wynagrodzenia, a ponadto wynagrodzenie za roboty wentylacyjne i klimatyzacyjne otrzymała wprost od generalnego wykonawcy z uwzględnieniem powołanego rozliczenia z powódką.

Pozwana w następstwie nabycia od powódki części wyposażenia techniczno-materiałowego na potrzeby „Ośrodka (...)” ograniczyła zakupy koniecznego „wsadu” technicznego na potrzeby tej budowy, a powołane przez pozwaną zakupy wyrobów technicznych, nie podważyły objętego sporem sądowym rozliczenia stron; jedynie potwierdziły, iż pozwana w części realizowała umowę z powódką co do podwykonawczej realizacji instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnych w oparciu o własne zakupy wyposażenia technicznego.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd Okręgowy umotywował wynikiem procesu i treścią art.100 kpc.

W apelacji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w części oddalonej, mianowicie poprzez zasądzenie kwoty 85.329,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 grudnia 2011 r. oraz kosztów postępowania za obie instancje.

Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, mianowicie art. 535 kc przez jego niezastosowanie.

Ponadto zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 227 kpc przez przyjęcie, że nie udowodniła dostarczenia materiałów i urządzeń, o których mowa w poz. 5-10, 12 i 15 faktury VAT nr (...), art. 233 kpc przez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego i przez poczynienie błędnych ustaleń.

Wniosła też o przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodów z wydruków ze strony internetowej (...) i wiadomości mailowych z 13 listopada 2013 r. na okoliczność, że urządzenia wymienione w (...) są tożsame z urządzeniami określonymi w poz. 9 faktury VAT nr (...) oraz że pompa ciepła jest elementem systemu wentylacyjno-klimatyzacyjnego, a także z wydruku ze strony internetowej (...) na okoliczność, że wełna mineralna, o której mowa w wiadomości mailowej z 21 listopada 2011 r. jest tożsama z materiałem z poz. 8 tej samej faktury VAT.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Wniosła też o oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wnioski dowodowe, jakie powódka zgłosiła w postępowaniu apelacyjnym podlegały oddaleniu. Trafnie pozwana podniosła, że powódka w postępowaniu apelacyjnym podjęła próbę dowodzenia tego, co podlegało dowodzeniu już w pierwszej instancji. W sprawie nie pojawiły się nowe okoliczności, które należałoby udowodnić w postępowaniu w drugiej instancji, ponieważ nie były wcześniej znane, gdy sprawa była rozpoznawana w pierwszej instancji. Potrzeba powołania dowodów istniała w pierwszej instancji i również wtedy było możliwe ich powołanie, skoro chodzi o wydruki ze stron internetowych. Nie zmienia tego faktu to, że wiadomość mailowa objęta wnioskiem zgłoszonym w apelacji pochodzi z 13 listopada 2013 r., to jest z czasu już po wydaniu zaskarżonego wyroku, gdyż idzie o odpowiedź na zapytanie powódki zgłoszone właśnie już po wydaniu zaskarżonego wyroku i brak jest choćby próby wykazania, że niemożliwe było dokonanie zapytania, kiedy sprawa była rozpoznawana w pierwszej instancji. Część tych wydruków, o które chodzi jest ponadto sporządzona w języku innym niż polski. Poza tym wydruki dołączone do apelacji nie pozwalałyby Sądowi Apelacyjnemu zająć stanowiska, czy idzie w nich o tożsame urządzenia techniczne, jakie są wskazane w fakturze VAT, o którą chodzi w sprawie, a także w dowodach zgromadzonych w pierwszej instancji; są to bowiem zagadnienia wymagające wiedzy specjalnej. Już Sąd Okręgowy sygnalizował, że powódka, choć to ją obciąża ciężar dowodzenia, nie zgłosiła wniosku o dowód z opinii biegłego, a mimo to nie uczyniła tego również w postępowaniu apelacyjnym i nie podjęła choćby próby wykazania, że wniosek taki nie byłby spóźniony w rozumieniu art. 381 kpc.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy i, jako prawidłowe, przyjmuje je za własne.

Nie sposób zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 227 kpc w sposób opisany w apelacji. Przepis ten stanowi, że przedmiotem dowodu są okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś w apelacji zarzucono jego naruszenie przez przyjęcie, że powódka nie udowodniła dostarczenia materiałów i urządzeń zakupionych przez pozwaną i określonych w poz. 5-10, 12 oraz 15 faktury VAT, o którą chodzi w sprawie, podczas gdy z zeznań świadków zawnioskowanych przez powódkę, dokumentów podpisanych przez prezesa pozwanej Spółki, dokumentów WZ oraz z wiadomości mailowych ma wynikać – zdaniem powódki – dostarczenie całego towaru określonego w tej fakturze. W istocie powódce idzie więc o naruszenie art. 233 § 1 kpc.

Jeśli idzie o zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc, umotywowany jest z kolei tym, że treść dowodów zawnioskowanych przez pozwaną pozostaje w sprzeczności z treścią dowodów zawnioskowanych przez powódkę. Apelacja abstrahuje od kryteriów oceny dowodów wynikających z ostatnio wskazanego przepisu. Nie tylko nie wskazuje, który z dowodów nie został przez Sąd Okręgowy poddany ocenie odniesionej do całego zebranego materiału oraz by został oceniony sprzecznie z doświadczeniem życiowym i wbrew zasadom logicznego rozumowania, ale nawet nie twierdzi, by te kryteria oceny dowodów nie zostały dochowane przez Sąd Okręgowy. Gdy zaś idzie o mail z 21 listopada 2011 r., trzeba zwrócić uwagę, że stanowi odpowiedź na mail zawierający prośbę potwierdzenia dostarczenia wełny mineralnej, nie może więc stanowić potwierdzenia odbioru innych towarów. W odniesieniu zaś do parametrów wełny Sąd Apelacyjny odwołuje się do wcześniejszych wywodów dotyczących możliwości dowodzenia tożsamości wełny objętej żądaniem zapłaty i dostarczonej oraz wiadomości specjalnych co do tego zagadnienia (tu: parametry techniczne tego materiału), którego spóźnioną próbę dowodzenia (art. 381 kpc) powódka podjęła wydrukiem ze strony internetowej.

W tych okolicznościach chybiony jest zarzut naruszenia art. 535 kc przez jego niezastosowanie, skoro powódka nie udowodniła sprzedaży, za którą domaga się zapłaty.

Zaskarżony wyrok nie zawiera więc zarzucanych wad.

Apelacja – jako bezzasadna – podlega zatem oddaleniu (art. 385 kpc).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku oraz wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 98 § 1 i 3 kpc, a także § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – tekst jednolity w Dz. U. z 2013 r. poz. 461).